

**Eco-effectscan
Kapittelland nabij 48
te Hoek van Holland**

**Opdrachtgever
Hoogheemraadschap
van Delfland
te Delft**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Kapittelland nabij 48
te Hoek van Holland**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Hoogheemraadschap
van Delfland
te Delft**

Datum: 2 maart 2017
Rapportnr: 217032/AQT 301 FF/JM
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Kapittelland nabij 48 te Hoek van Holland*

Opdrachtgever : *Hoogheemraadschap van Delfland*
Contactpersoon : Mw. E. Jansens - Molenaar

Projectteam

Projectmanager : mw. ing. M. Langstraat
Contactpersoon : mw. ing. J. Marchal
Auteur : mw. ing. J. Marchal
Kwaliteitsborger : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer : 217032

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
2 maart 2017	Definitief		

© 2017 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet Natuurbescherming	6
2.4	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.5	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
2.7	Nieuwe Wet Natuurbescherming.....	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging	8
3.2	Bestaande situatie.....	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	8
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	10
4.1	Natura 2000-gebieden	10
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	10
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	11
5.1	Vaatplanten.....	11
5.2	Bomen.....	11
5.3	Vogels	11
5.4	Grondgebonden zoogdieren	12
5.5	Vleermuizen	12
5.6	Amfibieën en reptielen	12
5.7	Vissen.....	13
5.8	Overige beschermde soorten	13
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	14
6.1	Gebiedsbescherming.....	14
6.2	Soortbescherming	14
6.3	Vervolgstappen.....	14
6.4	Resume	15
7	REFERENTIES	16
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	17
BIJLAGE 2	PLANGEBIED	20
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De duikers in de waterloop nabij Kapittelland 48 te Hoek van Holland worden vervangen door een stuw waarbij waarschijnlijk een boom moet worden gekapt. Ten behoeve van de werkzaamheden dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van het Hoogheemraadschap van Delfland.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Nederlandse natuurwetgeving of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Nederlands Natuur Netwerk worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten met betrekking tot beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het plangebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het plangebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet Natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet Natuurbescherming

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Wet Natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 2 beschermingscategorieën (categorie 1 en 2). Categorie 1 betreffen de strikt beschermde soorten van de Europese Habitat- en vogelrichtlijn aangevuld met soorten van de Bern en Bonn conventies. De categorie 2 soorten betreffen de nationaal en provinciaal beschermde soorten. Categorie 2 bestaat voor een groot deel uit de kwetsbare rode lijst soorten. De beschermde gebieden bestaan uit de Europese aangewezen Natura 2000-gebieden, aangevuld met provinciaal aangewezen beschermde natuurgebieden.

De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.4 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van categorie 1 en 2-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.5 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet Natuurbescherming en gebieden in het Natuurnetwerk Nederland. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op Natura 2000-gebieden.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Categorie 1 (Strikt beschermde soorten)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit categorie 1 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Categorie 2 (Overige beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

2.7 Nieuwe Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Deze wet voegt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. In deze nieuwe Wet Natuurbescherming hebben de provincies de rol van bevoegd gezag.

Naast de nationaal vastgestelde verordeningen zijn er tevens provinciale verordeningen opgesteld en kunnen soorten en gebieden op provinciaal niveau worden toegevoegd aan de lijst beschermde soorten (categorie 2). Hoewel deze lijsten en de verordeningen door de meeste provincies reeds (al dan niet in concept) bekend gemaakt zijn, zullen er in 2017 vermoedelijk nog wijzigingen plaats gaan vinden. Ook de te volgen procedures zijn op moment van schrijven nog niet door alle provincies bekend gemaakt.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied betreft een gebied gelegen ter hoogte van Kapittelland 48 te Hoek van Holland, gemeente Rotterdam in de provincie Zuid-Holland. Het gebied bestaat uit een gedeelte van een waterloop die is gelegen ten noorden van het Nieuwlandsepark. Zie figuur 3.1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied ter hoogte van Kapittelland 48 te Hoek van Holland (links) en de begrenzing van plangebied weergegeven in rood kader (rechts). Voor een uitvergroting zie bijlage 2.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een klein gebied gelegen ter hoogte van de straat Kapittelland 48. In de waterloop evenwijdig aan Kapittelland liggen twee duikers en een noodoverloop die de waterloop verbinden met de Sloot Nieuwlandsedijk welke haaks op de straat Kapittelland ligt. Daarachter ligt het Nieuwlandsepark. Rond de duikers in beide waterlopen is houten beschoeiing aanwezig. Bij de duikers staat een treurwilg. De locatie is te bereiken door een onverhard pad langs Kapittelland. Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen op de volgende pagina (figuur 3.2).

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

De duikers en noodoverloop worden verwijderd waarna een automatische stuw wordt geplaatst. Bij de werkzaamheden wordt de aanwezige grond ter plaatse van de duikers vergraven en wordt een verbinding met de Sloot Nieuwlandsedijk gegraven. Waarschijnlijk moet de nabijgelegen boom worden gekapt en verwijderd.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

Figuur 3.2 Een impressie van het plangebied. Linksboven het aanzicht vanaf Kapittelland met het zicht op de treurwilg, beter in beeld op de rechter boven afbeelding en in het midden. Rechtsonder de duiker in het water evenwijdig aan Kapittelland met daar achter de te verwijderen treurwilg. Linksonder het uiteinde van de duiker in Sloot Nieuwlandsedijk.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingsroute en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is gelegen tegen het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen (zie bijlage 3). De waterloop ten noorden van het Nieuwlandsepark; Sloot Nieuwlandsedijk vormt een scheiding tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Natura 2000-gebieden kunnen mogelijk een indirect effect hebben op beschermde gebieden (externe werking). Het plangebied nabij Kapittelland 48 betreft een klein gebied met twee duikers en een boom. Er zullen geen activiteiten plaatsvinden die een verhoging van industrie of landbouw of een significante toename van de verkeersintensiteit in de omgeving tot gevolg hebben. Daarnaast vormt de Sloot Nieuwlandsedijk een scheiding tussen het Natura 2000-gebied en de locatie waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Effecten van de werkzaamheden op het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied worden op basis van deze gegevens uitgesloten.

4.1.1 Toetsing

Door de kenmerken van de werkzaamheden en de tussenliggende waterloop kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied worden uitgesloten. Nader onderzoek naar effecten van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden als onderdeel van de Wet Natuurbescherming is niet nodig.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen op een afstand van ruim 3 km van de dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel vormt van het NNN. Het betreft de Poelzone, onder andere gelegen evenwijdig aan de Poelkade te 's-Gravenzande. In tussenliggend gebied zijn kassen, bebouwing en infrastructuur gelegen.

4.2.1 Toetsing

Door de tussenliggende afstand en de aard van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland worden uitgesloten. Nader onderzoek naar effecten en externe werking van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden is niet nodig.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Het plangebied is bezocht in de middag van 1 maart 2017 om ter plekke de mogelijk aanwezige soorten te inventariseren en de impact van de activiteiten op de flora en fauna. Tijdens het veldbezoek was het zonnig, windkracht 2 tot 3Bft met een temperatuur van 9°C.

5.1 Vaatplanten

5.1.1 Aanwezige soorten

De bodem van het plangebied rond de boom is bedekt met oud blad en takken. Daartussen groeien algemene flora soorten als wilde peen, speenkruid en hedera. Langs de oever van Sloot Nieuwlandsedijk groeit hedera, struiken en zuring. Er zijn geen beschermde soorten als orchideeën aangetroffen. Door de aanwezige flora die duiden op een verstoorde situatie en verstoring ten behoeve van onderhoud worden beschermde soorten niet verwacht. Op basis van de kenmerken van het plangebied kunnen beschermde soorten worden uitgesloten.

5.1.2 Toetsing

Beschermde planten kunnen in het plangebied worden uitgesloten en er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet Natuurbescherming met betrekking tot beschermde planten.

5.2 Bomen

In het plangebied is een boom gesitueerd die waarschijnlijk moet worden gekapt ten behoeve van de werkzaamheden. Hierdoor is de boom extra geïnventariseerd. Onderstaand wordt de soort gegeven en de omtrek op een hoogte van 1,30 m.

Soort: Gele treurwilg, ook wel treurwilg
Omtrek: 147,5 cm

5.2.1 Toetsing

Er zijn geen nesten in de boom aangetroffen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Aanbevolen wordt de boom zo snel mogelijk (na aanvraag kapvergunning) dan wel voor 15 maart te kappen ten behoeve van eventuele vogelnesten. Dit wordt in §5.3 verder toegelicht.

5.3 Vogels

5.3.1 Aanwezige soorten

In en rond het plangebied zijn tijdens het veldbezoek algemene vogelsoorten waargenomen als ekster, grasparkiet en in de waterloop een paartje wilde eend. De bomen in en rond het plangebied zijn geschikt voor algemene vogelsoorten om te nestelen. Er zijn in de bomen geen nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Huismus en gierzwaluw

De beschermde vogelsoorten huismus en gierzwaluw maken voor verblijfplaatsen gebruik van bebouwing. Met name worden scheefliggende dakpannen of platen gebruikt om achter te kruipen. Door de afwezigheid van bebouwing in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen worden uitgesloten.

Roofvogels en uilen

Door de afwezigheid van blad in de loofbomen was er tijdens de inventarisatie voldoende zicht op aanwezige (oude) nesten. Er zijn tijdens het veldbezoek geen oude nesten aangetroffen in de te kappen boom en in bomen rondom het plangebied. Op basis van deze kenmerken kunnen jaarrond beschermde nesten van roofvogels en uilen worden uitgesloten.

Grondnesten worden door de hoge kant en de wilde begroeiing op de oever niet verwacht.

5.3.2 Toetsing

Verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde soorten huismus, gierzwaluw, roofvogels en uilen kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied en het veldbezoek worden uitgesloten. Een nadere toetsing aan de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Hoewel er geen oude vogelnesten zijn aangetroffen is de te kappen boom geschikt voor algemeen voorkomende vogelsoorten om te nestelen. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen tijdens de broedperiode niet worden verstoord of verwijderd. Het broedseizoen duurt grofweg van maart tot en met juli. Indien een nest wordt aangetroffen, zowel op de grond als in struiken of bomen mogen deze door de beschermde status tijdens de broedperiode niet worden verstoord of verwijderd.

Om verstoring te voorkomen wordt aanbevolen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voorafgaand aan de kap moet worden gelet op eventueel aanwezige vogelnesten in de boom.

5.4 Grondgebonden zoogdieren

5.4.1 Aanwezige soorten

In het plangebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren niet worden uitgesloten, vanwege aanwezig onverhard terrein en schuilmogelijkheden in de oever en tussen begroeiing. Het betreft hoofdzakelijk konijn, muizen, egel en mol.

Door de aanwezige beschoeiing ter hoogte van de duikers en het ontbreken van een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie is het plangebied ongeschikt voor de beschermde soort waterspitsmuis. Ook zijn het plangebied geen oude, open schuren aanwezig geschikt voor marterachtigen om in te verblijven. Beschermde soorten als waterspitsmuis en marterachtigen kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied worden uitgesloten.

5.4.2 Toetsing

Met het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van algemene soorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van algemene soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

5.5 Vleermuizen

5.5.1 Aanwezige soorten

De te kappen boom is geïnventariseerd op geschikte kieren, gaten of loszittend schors waar boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuizen gebruik van kunnen maken om achter weg te kruipen of in te verblijven. Er zijn in de boom geen geschikte gaten aangetroffen. Op basis van deze kenmerken kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Er is in het plangebied geen bebouwing aanwezig waar gebouwbewonende vleermuizen gebruik van kunnen maken om in te verblijven, waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten kunnen worden uitgesloten.

De waterloop langs Kapittelland en Sloot Nieuwlandsedijk kunnen door vleermuizen worden gebruikt als vliegroute. Met name is Sloot Nieuwlandsedijk zeer geschikt als vliegroute en foerageergebied door de aanwezige begroeiing dat beschutting biedt. Doordat de waterlopen niet worden verlegd of vergraven is er geen sprake van verstoring van een eventuele vliegroute of foerageergebied.

5.5.2 Toetsing

Negatieve effecten op vleermuizen door de uitvoering van de werkzaamheden kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

De uitstraling van licht tijdens de werkzaamheden kan, in de actieve periode van vleermuizen welke is van grofweg half maart tot en met oktober, een verstoring effect hebben op foeragerende en migrerende vleermuizen. Aangeraden wordt om de werkzaamheden tijdens deze periode zoveel mogelijk bij daglicht uit te voeren, om zo onnodige verstoring te voorkomen.

5.6 Amfibieën en reptielen

5.6.1 Aanwezige soorten

Door de ligging van het plangebied tussen twee waterlopen is het mogelijk dat algemene amfibie soorten als groene kikker, meerkikker en gewone pad van het plangebied gebruik maken als jaarrond leefgebied of het plangebied kruisen wanneer zij zich verplaatsen tussen de waterlopen.

In het plangebied zijn geen geïsoleerde plassen aanwezig en goed vergraafbare bodem geschikt voor rugstreeppadden. Ook ontbreken blad- of composthopen waar ringslangen gebruik van kunnen maken voor het afzetten van eieren. Beschermde soorten als rugstreeppad en ringslang kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied worden uitgesloten.

5.6.2 *Toetsing*

Door de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van algemene soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

5.7 **Vissen**

In de waterlopen aan beide zijdes van de duikers kunnen algemene vissoorten voorkomen. Door de afwezigheid van waterplanten in de waterloop evenwijdig aan Kapittelland en perkte hoeveelheid waterplanten in Sloot Nieuwlandsedijk, zijn beide waterlopen niet tot matig geschikt voor de beschermde soort grote modderkruiper.

Er wordt niet in de waterlopen gegraven. Op basis van deze kenmerken kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op algemene vissoorten worden uitgesloten.

5.7.1 *Toetsing*

Op basis van de kenmerken van het plangebied en de werkzaamheden kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op vissen worden uitgesloten. Een nadere toetsing voor vissen is derhalve niet van toepassing.

5.8 **Overige beschermde soorten**

De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

6.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden. In de nabije omgeving is wel een beschermd natuurgebied aanwezig. Vanwege de kleinschalige aard van de werkzaamheden, de afstand en tussenliggend gebied worden geen significante effecten op het Natura 2000-gebieden verwacht. Een nadere toetsing aan de Wet Natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

6.2 Soortbescherming

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet Natuurbescherming. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven. In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet Natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.1 wordt met een kleuren code gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1 Betekenis kleuren codes

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd met in acht neming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is dient ontheffing aangevraagd te worden of conform een goedgekeurde gedragscode te worden gewerkt.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Wet Natuurbescherming.

Tabel 6.2. Resultaten beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Vogels		
Algemene soorten	WNB1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren		Werken conform zorgplicht
Vleermuizen	WNB1	Verstoring van licht in de actieve periode voorkomen
Amfibieën/reptielen		
Algemene amfibieën		Werken conform zorgplicht
Vissen		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.

* WNB = Wet Natuurbescherming , categorie 1 of 2

** De beschermingsstatus van zowel de egel als marterachtigen zijn afhankelijk van de betreffende provincie.

6.3 Vervolgstappen

6.3.1 Onderzoeken in het kader van de Wet Natuurbescherming

Nader onderzoek naar beschermde soorten in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.3.2 *Maatregelen bij uitvoering werkzaamheden*

Onderstaand de maatregelen ten einde zorgvuldig om te gaan met flora en fauna die op basis van de waarnemingen tijdens de Eco-effectscan worden aanbevolen.

Beschermde en bijzondere soorten

Aangeraden wordt om de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen van maart tot eind oktober zoveel mogelijk bij daglicht uit te voeren, om zo onnodige verstoring te voorkomen. Indien verlichting noodzakelijk is dient uitstraling van licht zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Algemene aanbevelingen

In alle plangebieden komen langs waterkanten, in struweel en in bomen algemene broedvogels voor. Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Aangeraden wordt de boom in het plangebied buiten deze periode te kappen. Indien de werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd. Indien vogelnesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat de jongen zijn uitgevlogen of dient een verstoringvrije zone rond het nest te worden opgesteld.

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige tabel 1-soorten geldt een vrijstelling. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om een vluchtweg voor dieren te allen tijde te behouden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

6.4 Resume

Op basis van de Eco-effectscan is nader onderzoek naar beschermde flora en fauna niet noodzakelijk.

Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren van tabel 1. De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1).

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Wet Natuurbescherming', Ministerie van Economische zaken, Den Haag, 2016.
2. 'Houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)', Staatssecretaris van Economische Zaken, Den Haag, 16 oktober 2016.
3. 'Vergunningverlening Natura-2000', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
4. 'Ontheffingverlening soorten', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
5. 'Melding en ontheffingverlening houtopstanden', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

6. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
7. www.ravon.nl
8. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
9. www.zoogdiervereniging.nl
10. www.sovon.nl
11. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

12. 'Gedragcode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
13. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur – Natuurnetwerk Nederland
14. Interactieve atlas Natura 2000, Provincie Zuid-Holland, 2017.
15. Interactieve atlas Natuurnetwerk Nederland, Provincie Zuid-Holland, 2017.
16. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
17. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
18. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht gegaan. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen.

De belangrijkste doelen van de Wet Natuurbescherming betreffen de bescherming van de biodiversiteit in Nederland, de decentralisatie van de verantwoordelijkheden en een vereenvoudiging van de regels.

De grootste veranderingen met de komst van de Wet Natuurbescherming ten opzichte van de oude natuurwetgeving betreffen:

- alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden komen bij de provincies te liggen;
- er komt één rechtsdocument waar zowel vergunning als ontheffing (soorten, gebieden en kap van houtopstanden) wordt verleend;
- Bij de vergunningaanvraag mag aangehaakt worden bij de Omgevingsvergunning, maar dit is niet verplicht.

Soortbescherming

Het doel van de Wet Natuurbescherming is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Wet Natuurbescherming per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn.

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, eieren van dieren te rapen of opzettelijk vernielen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen of planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

Onverminderd artikel 3.5 is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Zorgplicht

Onder de Wet Natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat u werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Handelingen binnen de beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Programmatische Aanpak Stikstof

Ook de op 1 juli 2015 van kracht gegane Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) blijft onveranderd van kracht met de ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming. De PAS is van kracht in 121 van de in Nederland 164 voorkomende Natura 2000-gebieden. Onder de PAS zijn alle activiteiten, evenementen en ruimtelijke ingrepen die een toename van meer dan 1 mol/ha/jaar stikstofdepositie binnen de begrenzing van 1 van de 121 Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben vergunning plichtig en, indien de voorgestelde 'ontwikkelingsruimte' binnen gebied vergund is, wordt de maximaal toegestane stikstofdepositie verlaagd tot 0,05 mol/ha/jaar.

Ontheffing Wet Natuurbescherming

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in twee categorieën met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de paragraaf *vogels* besproken.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (categorie 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (categorie 1) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn als negatieve effecten niet uitgesloten en voorkomen kunnen worden. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN.

Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen niet significant zijn.

BIJLAGE 2 PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

Bron: Google Maps ©

 = begrenzing van het plangebied

 = ligging van de huidige duikers die worden vervangen

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Bron: www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/

Legenda

Gebieden Natura 2000

Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

 Bestaande en nieuwe natuur

 Ecologische verbinding

 Ligging plangebied